

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Joannis Commirii E Societate Jesu Carminum Libri Tres

Commire, Jean

Lutetiæ Parisiorum, 1678

Pars Tertia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14818

Guttâ profundum , calculo terram augeas.
Nat. Probabo amorem; præmium hoc operæ invides?
Grat. Cultu probabis. *Nat.* Munera adjungi decet.
Grat. Profana? *Nat.* Quæ usu Diva sacrabit suo.
Grat. Queis impudica Lais & Phryne nitent?
Nat. Queis Juditha castæ gloriam & fortis tulit.
Grat. Mortalia ista decora Divam non decet.
Nat. Mortalia Deam decora mortalem decent.
Gr. Placet una virtus. *Nat.* Corpore in pulchro magis
 Placebit. *Grat.* Ut nox solis illustret jubar?
Nat. Suasque stellas nox habet. *Grat.* Flos est decor.
Nat. Erit ergo gratus. *Gr.* Est vapor. *Am.* Turis vapor
 Adoletur aris. *Grat.* Nix levi minio illita.
Amor. Ille est pudoris proprius & honesti color.
Grat. Superba cortex. *Am.* Quæ tegit gemmas sinu.
Grat. Tota illa fœnum gloria est. *Nat.* Fœnum suos
 Habetque flores. *Grat.* Virus est forma, enecat.
Amor. Et ipsa virtus improbos insons necat.
Grat. Alit impudicas illa Cythereæ faces.
Nat. Sol sæpe pestes innocens tetras creat.
Grat. At nostra fucis dona discordant tuis:
 I, pingue vultus. *Amor.* Quo fugis? refer huc pedem.
Nat. Sic immerentes spernimur. *Am.* Luctum preme:
 Distractam amore vinciam æterno fidem.

P A R S T E R T I A.

S C E N A P R I M A.

A M O R . P A R T H E N I U S .

Amor. **G**RATIA recessit trepida, naturæ impiis
 Sua convenire dona muneribus negans.

H

Part. Arcesse utramque protinus. *Am.* Brevis est mora.

Parth. Genitale crimen, hoc agis! per te soror
 Discors sorori pugnat, & sociam abnuit
 Habere laudis. Nempe naturæ decus
 Omne inquinasti. Floris ingenui nitor,
 Serpentis ex quo spiritu afflatus, luem
 Cum luce cœpit spargere, & blando intulit
 Mortem veneno; tempore ex illo rea est
 Oris venustas, atque pendit non suæ
 Supplicia noxæ. Fœminæ grande est probrum
 Pulchram videri: formaque à vitio gradu
 Vix distat uno. Sic Dei princeps opus
 Spiransque imago sceleris afflatu perit.
 Nec in ore pestis hæsit, aut vultus opes
 Solum impiavit: protinus totum ferox
 Grassata in orbem, cuncta fatali lue
 Corruptit. Illa Floræ & hortorum decus,
 Inermis olim, cuspide & nulla minax,
 Rosa explicabat sponte odoratos sinus,
 Et innocentis copiam flammæ dabat.
 Nunc densa circum spina crudeli rigens
 Mucrone cupidam prohibet à tactu manum,
 Plagam & minatur: fecit audacem scelus,
 Cædemque docuit. Tempore ex illo quoque
 Infecta pallent lilia, & mœsto nives
 Languore mutant. Et suus gemmis nitor,
 Sua unioni lux perit: virusque habet
 Omnis voluptas. Tura vix aris licet
 Adolere: vix fas numinis, citra scelus,
 Audire laudes. Inter ardentis preces
 Et vota pestis gliscit: ac pene impios
 Facit ipsa pietas. Quodque crudele est magis

*Survexerat ante
 floribus immixta
 teneris sine spinis
 rosa, & pulcherrimus
 flos sine ulla
 fraude vernabat:
 postea spina sepsit
 gratiam floris,
 Ambros. He-
 xæm, lib. 3. c. 11.*

Atque lacrymandum , januâ letum subit
 Qua vita eâdem. Quæ foveat corpus, necat
 Animum voluptas. Si fugas illam, peris :
 Perisq; rursum si datâ exoptas frui.

SCENA SECUNDA.

PARTHENIUS. GRATIA. NATURA.

Parth. Adeste Divæ. Pacis interpres voco
 Ad prisca amoris foedera. Has dirum scelus
 Invexit iras , odia sublatum auferet :
 Rursum & sorores junget æterna fide.
Grat. Ergone veniat operis in partem artifex
 Profana sacri ? Non feram. *Nat.* Primas tibi
 Concedo partes : adlaborantem manum
 Ne sperne. *Amor.* Dum sic respuis Naturæ opes,
 Injuriosa es Virgini , & nimio illius
 Amore peccas. Aspice ut mundi parens
 Tua ipse facto cœpta diverso improbet ,
 Dum pulchra pulchris sociat. Astrorum globos
 Et gravida lucis corpora affigit polo :
 Aptoque prudens foedere ardentem ignea
 Solem corona cingit, & nitido decus
 Adjungit auro. Concha pretiosum micans
 Parit unionem : nec rosas unquam tulit
 Urtica olentes , lilia nec horrens rubus.
 Non habitat humiles pauperis vulgi casas
 Regum propago : nec specu obscuro latet ,
 Sed luce gaudet gloria & quærit diem.
 An foedus animum carcer & fordens luto
 Cœlestem habebit ? mens Deo plena incolet
 Vivum cadaver ? Pace sit dictum tua ;

H ij

Tuum ipsa munus perdis : & tristi vice
 Ingrata fies Gratia , informi trahens
 A sede vitium. *Grat.* Luce radiantem mea
 Nec forma juvat externa , nec vitium inquinat,
 Similisque solis lumini , tango lutum ,
 Nec ipsa foedor. *Nat.* Quam lutum nullum inficit ,
 Gemmae inquinabunt ? *Grat.* Ille gemmarum nitor
 Blanditur oculis , dum luem menti implicat.
Part. Innocua forma est. *Grat.* Reddidit fontem scelus.
Nat. Tolles venenum. *Grat.* Decoris id partem facit.
Part. Tamen Eva fuerat pulchra. *Gr.* Poenituit virum.
Nat. Deus ipse docta pinxerat vultus manu :
 Ausisne sceleris dicere auctorem Deum ?
Grat. Purum ipse dederat munus : at mulier malo
 Corrupit usu. *Parth.* Foeminae antiquum nefas
 Meliore fato vertet , ac formae suum
 Reddet nitorem Virgo. Quid dubitas adhuc
 Dare hoc forori , Virgini , terrae , polo ,
 Mihi , tibi que. *Nat.* Si quid evaleant preces ,
 Supplicia , lacrymae. *Grat.* Vincitis : dedo manus.
 Amplexere soror. *Nat.* Vile mancipium voca.

SCENA TERTIA.

AMOR. PARTHENIUS. GRATIA. NATURA.

Amor. O grata amoris vincula ! ô pulchram vicem !
 Ut vos lubens certatim in amplexus pios
 Osculaque ruere cerno ! Nobis hæc Deus
 Prodigia fecit : pace dum vestra , decus
 Cumulare certat Virginis , Diva & duas
 Sociare in una quærit. An melior potest
 Vestrae esse fidei tessera , aut vinculum arctius

Utriusque quam si Virgo permixtas opes
In se recondat ? maxima ut detis , tamen
Majora meruit. *Nat.* Nulla me retinet mora.
Grat. Membra ergo finge digna venturo hospite
Animique regnatoris æqualem manu
Extrude magistra regiam. Heroum fluens
Per mille venas sanguis , & totidem ducum
Intinctus ostro ; fontis & per me sui
Primo nitore redditus , pulchræ tibi
Materia cæmentumque sit molis , soror.
Fac quod neges fecisse , cum cernes , opus.
Nos animus ipse poscit. O quanta Deum
Sibi portione dividet ! nunquam halitu
Se largiore pectore humano indidit
Vitæ creator. Oris huic omnem sacri
Afflabit auram , spiritu & toto imbuet ,
Amator operis prodigus. Non sic face
Micat è corusca radius , & Phœbo gravis
Dispellit umbras ; solis invisi ut jubar
Mens pura referet. Triadis immensum diem ,
Et opaca luce spatia penetrabit , sinu
Raptura Patris Natum , & ambobus parem
Haustura flammam. Pectus hinc casto flagrans
Ardore , ductus sponte comitabit meos :
Etiam antevertat , sicubi sine me viam
Reperire fas sit. Nullus hinc nebulis locus ,
Nullus procellis. Ne levem flatum quidem
Olympus iste sentiet : partem infimam
Pax etiam habebit aurea & constans quies.
Ego namque totam memet effundam super ,
Penitusque menti prodigo lapsû influam ,
Mei esse juris desinens. Formam & vices

Maria sumet gratiæ: etiam gratiæ
 Parens feretur. Sed decet cœpta exequi.
Nat. Quodcumque possum offerre jamdudum ardeo.
Amor. Properemus igitur.

S C E N A U L T I M A.

P A R T H E N I U S.

Quo feror? quis me mihi

Eripuit? hortum cerno cœlesti manu
 Atque arte cultum. Plurima hîc florum seges
 Et copia omnis narium areolis fragrat
 Oculosque pascit. Cæteris præstat tamen,
 Totoque supra vertice elatum premit
 Turbam minorem lilium. Insueto coma
 Candore lucens nivibus invidiam facit.
 Gazasque olentes calice formoso explicans,
 Victas novo rubore perfundit rosas.
 Sed ecce dirus anguis immensum trahit
 Caudæ volumen, sibilis trucibus ferox:
 Cui lingua triplex ore fulmineo vibrat,
 Cruenta maculis lumina ignitis rubent.
 Quo pestis illa verget? ubi ponet minas?
 Heu me! omnis atro periit afflatus decor
 Serpentis ore: languidum flores caput
 Ægri reclinant, vixque reliquias suæ
 Tuentur animæ. Proh dolor! sanctæ locus
 Felicitatis horret ingrato situ.
 Etiam, nefande, lilium? hunc tetra lue
 Inficere florem tendis? immanis fera
 Siste, & vel uni parce: nec tantum tibi
 Permite crimen. Ludor? an versa vice

Inferre letum dum parat, mortem invenit
Inimicus anguis; & suo morfu perit.
Sic est: draconis germen infestum necat
Cœleste virgo liliū: namque hanc modis
Imago miris & sacros ortus refert.
Ergo agite Divam canite victricem Stygis,
Solamque vitii puram & antiquæ luis.

